

Kompetanseheving i profesjonsfaglig digital kompetanse i Søgne og Songdalen 2025-26

Samling 2
Ungdomstrinn
26.11.2025

Last ned her:

lift.uia.no/2ssu

Mål og innhold

Mål: Alle lærere skal ha god forståelse for KI og dens påvirkning på skole og læring og føle seg trygge på å benytte tilgjengelige verktøy på en god måte.

- KI i praksis
- KI og vurdering
- Praksisinnlegg fra lærer
- Diskusjoner
- Fikleaktiviteter
- Blåtime

Hovedpunkter fra spørsmålene deres i Learnlab

- Praktisk bruk av KI i undervisning
- Læring, kritisk tenkning og kreativitet
- Tilpasset opplæring og inkludering
- Vurdering og juks

Oppgaver i tre nivåer

- **Nivå 1:** har prøvd, men er usikker
- **Nivå 2:** bruker KI av og til
- **Nivå 3:** bruker KI jevnlig

Mellomarbeidet:

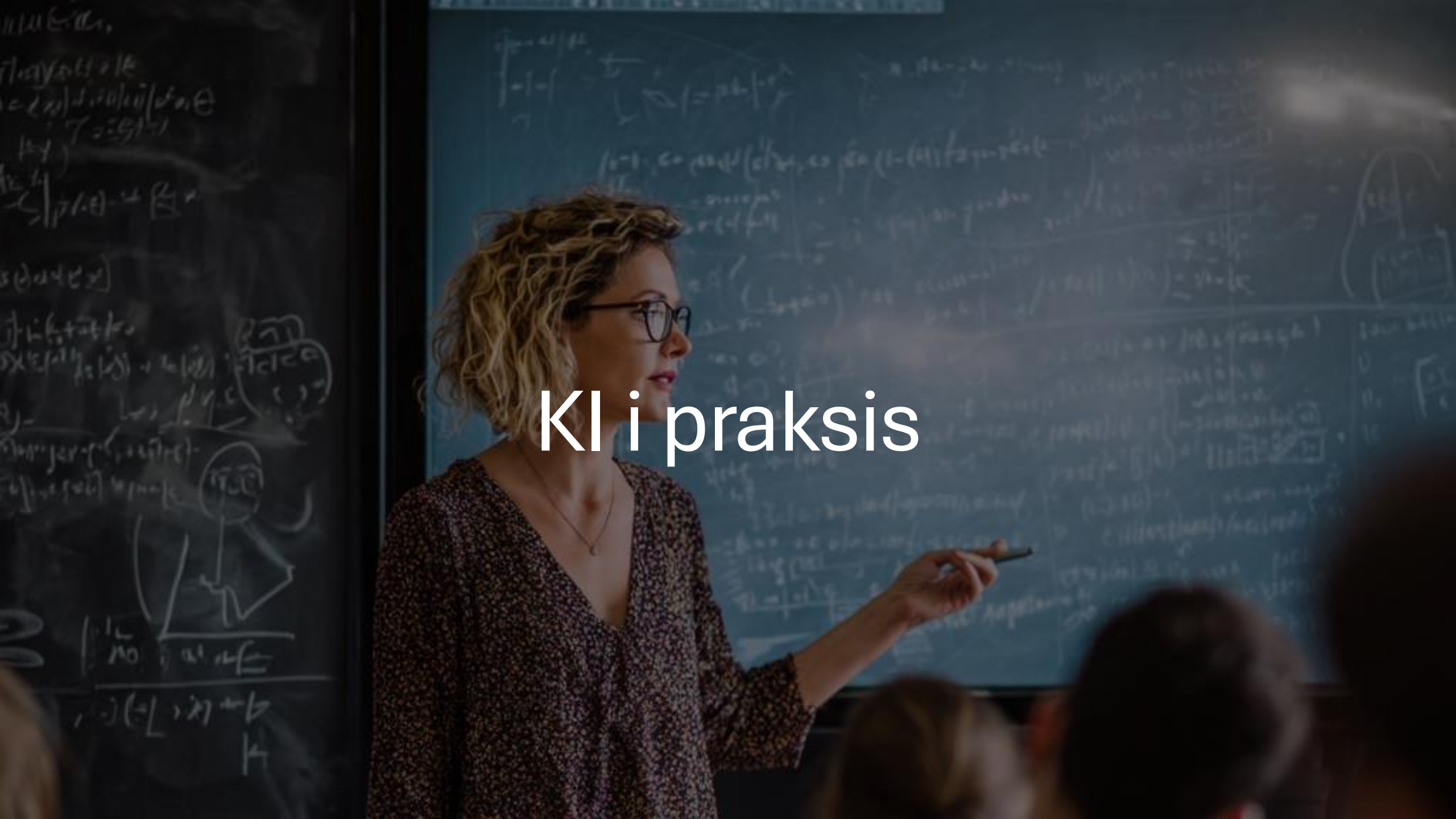
- Test ut et KI-verktøy som kan brukes i undervisningen. Samarbeid og diskuter med en annen lærer.
- Gjør deg tanker rundt erfaringene dine med verktøyet og hvordan det kan integreres i undervisningen.

Diskusjon rundt bordet (5 min)

- Hvordan har du jobbet med KI siden forrige samling?

KI i praksis

A woman

An adult woman
standing in a forest

an adult woman
standing in a forest.
*She is wearing a
dress and has brown,
messy hair.*

an adult woman standing in a forest. She is wearing a dress and has brown messy hair. *She has brown eyes and a long nose, she looks normal, her face is a little dirty. its sunset and the light filters through the trees. She has light brown skin and she is holding a bucket. She is smiling slightly. There is a sense of hope and possibillity in the air.*

a van gogh painting of an adult woman standing in a forest. She is wearing a dress and has brown messy hair. its sunset and the light filters through the trees. She has light brown skin and she is holding a bucket. She is smiling slightly. There is a sense of hope and possibillity in the air.

*An oil painting of an adult woman standing in a forest. She is wearing a dress and has brown messy hair. It's sunset and the light filters through the trees. She has light brown skin and she is holding a bucket. She is smiling slightly. *There is a sense of hope and possibility in the air.**

a character from a Pixar animation of an adult woman standing in a forest. She is wearing a dress and has brown messy hair. It's sunset and the light filters through the trees. She has light brown skin and she is holding a basket. She is smiling slightly. There is a sense of hope and possibility in the air.

Eksempel, «åpen idégenerering»

- **Ledetekst:** give me a photo of the future - what can architecture look like when the sea level has risen 5 meters?

FIKLEØKT 1 - Hjelpelærer

Lage en ledetekst du
kan gi til elevene

Fikleøkt 1

Hjelpelærer

Nivå 1

Lag en KI-hjelpelærer til elevene

1. Se for deg at du skal ha en time om [tema].

Du skal utvikle en ledetekst som lager en KI-hjelpelærer som elevene kan sparre med underveis.

2. Bruk R.O.F.-metoden til å gi KI en tydelig rolle:

- **Rolle:** Hvem skal KI være? (f.eks. norsklærer, forsker, kunstkritiker)
- **Oppgave:** Hva skal KI hjelpe med? (stille spørsmål, gi hint, forklare begreper)
- **Format:** Hvordan skal dialogen foregå? (ett spørsmål av gangen, korte svar, refleksjon på slutten)

3. Hold en samtale i 5 minutter for å teste din nye hjelpelærer.

Reflekter: Hvordan kan denne brukes læringsfremmende i ditt fag?

4. Lagre ledeteksten du brukte og gi denne til elevene

Eksempel på ledetekst:

“Du er en [faglærer] som hjelper elever på [trinn] med å forstå [tema]. Still ett spørsmål av gangen, og gi korte, enkle forklaringer.”

Test samtalen, og justér ved å endre ett ord om gangen (rolle, tone, eller format).

Fikleøkt 1

Hjelpelærer

Nivå 2

Lag en KI-hjelpelærer til elevene

- 1.** Se for deg at du skal ha en time om **[tema]**. Du skal utvikle en ledetekst som lager en KI-hjelpelærer som elevene kan sparre med underveis.
- 2. Bruk R.O.F.-metoden** til å gi KI en tydelig rolle
Rolle: Hvem skal KI være?
Oppgave: Hva skal den hjelpe med?
Format: Hvordan skal den svare?
- 3.** Hold en samtale med hjelpelæreren i 5 minutter, test og forbedre ledeteksten slik at KI stiller bedre spørsmål eller tilpasser nivået til eleven.
- 4.** Lagre ledeteksten du brukte og gi denne til elevene

Eksempel på ledetekst:

“Du er en [faglærer] som hjelper elever på [trinn] med å forstå [tema]. Still ett spørsmål av gangen, og gi korte, enkle forklaringer.”

Fikleøkt 1

Hjelpelærer

Nivå 3

Lag en KI-hjelpelærer til elevene

1. Se for deg at du skal ha en time om **[tema]**.

Design en avansert hjelpelærer med tydelig personlighet og pedagogisk rolle.

2. Bruk **R.O.F.-metoden** til å gi KI en tydelig rolle

Rolle: Hvem skal KI være?

Oppgave: Hva skal den hjelpe med?

Format: Hvordan skal den svare?

3. Hold en samtale med hjelpelæreren i 5 minutter, underveis justerer du tone, progresjon og faglig dybde. La samtalen ende i at KI hjelper deg å generere den endelige ledeteksten du kan gi rett til elevene.

4. Kopier ledeteksten og gi den til elevene

Eksempel på ledetekst:

“Du er en [faglærer] som hjelper elever på [trinn] med å forstå [tema]. Still ett spørsmål av gangen, og gi korte, enkle forklaringer.”

Tenke kritisk: finne feil og mangler

Ungdom i Grimstad har et variert utvalg av fritidsaktiviteter, både innen idrett, kultur og friluftsliv. Idrettslag som Jerv og Imås tilbyr populære aktiviteter som fotball, håndball og friidrett. Kystnære omgivelser gjør også aktiviteter som seiling, kajakkpadling og bading attraktive, spesielt om sommeren. Grimstad har flere treningssentre og en skatepark, som gir ungdom mulighet til både fysisk aktivitet og sosialt samvær. Om vinteren trekkes mange til nærliggende skianlegg og akebakker, selv om kystklimaet ofte byr på milde vintre.

For de kulturinteresserte finnes det tilbud gjennom Grimstad Kulturskole, hvor musikk, dans og teater står sentralt. Ungdomshuset Samsen fungerer som en sosial møteplass med kreative verksteder, spill og arrangementer. Mange ungdommer engasjerer seg også i frivillige organisasjoner og festivaler som Kortfilmfestivalen, hvor de kan delta i planlegging og gjennomføring av lokale arrangementer. I tillegg gjør Grimstads flotte natur det populært å utforske turstier og sykkelruter, som bidrar til en aktiv fritid for de unge i byen.

Spørsmål til
diskusjon:

Faktasjekk

påstandene i
teksten. Stemmer
de?

Hva mangler i
denne teksten?

Aktiviteter?

Informasjon?

Hvilke ord i teksten

ville du ikke brukt
selv? Hvorfor? Hvilke
ord ville du brukt i
stedet? Skriv dem i
en liste med ditt
forslag ved siden av.

Eksempel fra litteraturprosjekt: vurdere og reflektere

- Før vi starter med å lese, skal du svare på disse oppgavene. Skriv med egne ord, og vær HELT sikker på at du forstår innholdet i det du skriver. Lim inn kildene til informasjonen du finner, etter svaret ditt. **KI er ikke en kilde, ikke google heller...**
- Hva betyr migrasjon?
- Hvilket land reiser flyktingene som kommer i båt til Europa, fra?
- Hvorfor reiser de til Europa?

◆ AI-oversikt

Flyktninger som kommer i båt til Europa kommer fra mange ulike land, **primært fra land i Midtøsten og Afrika, men også fra Asia**. Syria, Afghanistan, Eritrea og Irak har vært blant de største gruppene. Mange av disse flykter fra krig og konflikt, men også fra fattigdom og forfølgelse.

- **Fra Midtøsten:** Land som Syria og Irak er viktige opprinnelsesland for flyktninger som tar sjøveien til Europa, spesielt via Hellas.
- **Fra Afrika:** Mange kommer fra afrikanske land som Eritrea, Nigeria, Somalia og Sudan. Veien over Middelhavet fra Nord-Afrika er spesielt farlig.
- **Fra andre områder:** Det kommer også flyktninger og migranter fra land som Afghanistan, Pakistan, Somalia, Bangladesh, Sudan, Gambia og Eritrea.
- **Årsaker til flukt:** Hovedårsakene til at folk flykter er krig, konflikt, forfølgelse og alvorlige brudd på menneskerettighetene, men fattigdom spiller også en rolle.

[Gå i dybden i AI-modus](#)

10 spørsmål og svar | Flyktninghjelpen

22. okt. 2015 — 8. Hvem er de som kommer til Europa? 51 prosent kommer fra Syria, 16 prose...

 Flyktninghjelpen ⋮

En verden på flukt | Aktuelt | UiB

22. juni 2021 — Den farefulle veien til Europa. Flyktningene og migrantene som kommer...

 Universitetet i Bergen ⋮

Mennesker på flukt - FN-sambandet

7. juli 2025 — Krig, konflikt, forfølgelse og alvorlige brudd på menneskerettighetene er...

 FN-sambandet ⋮

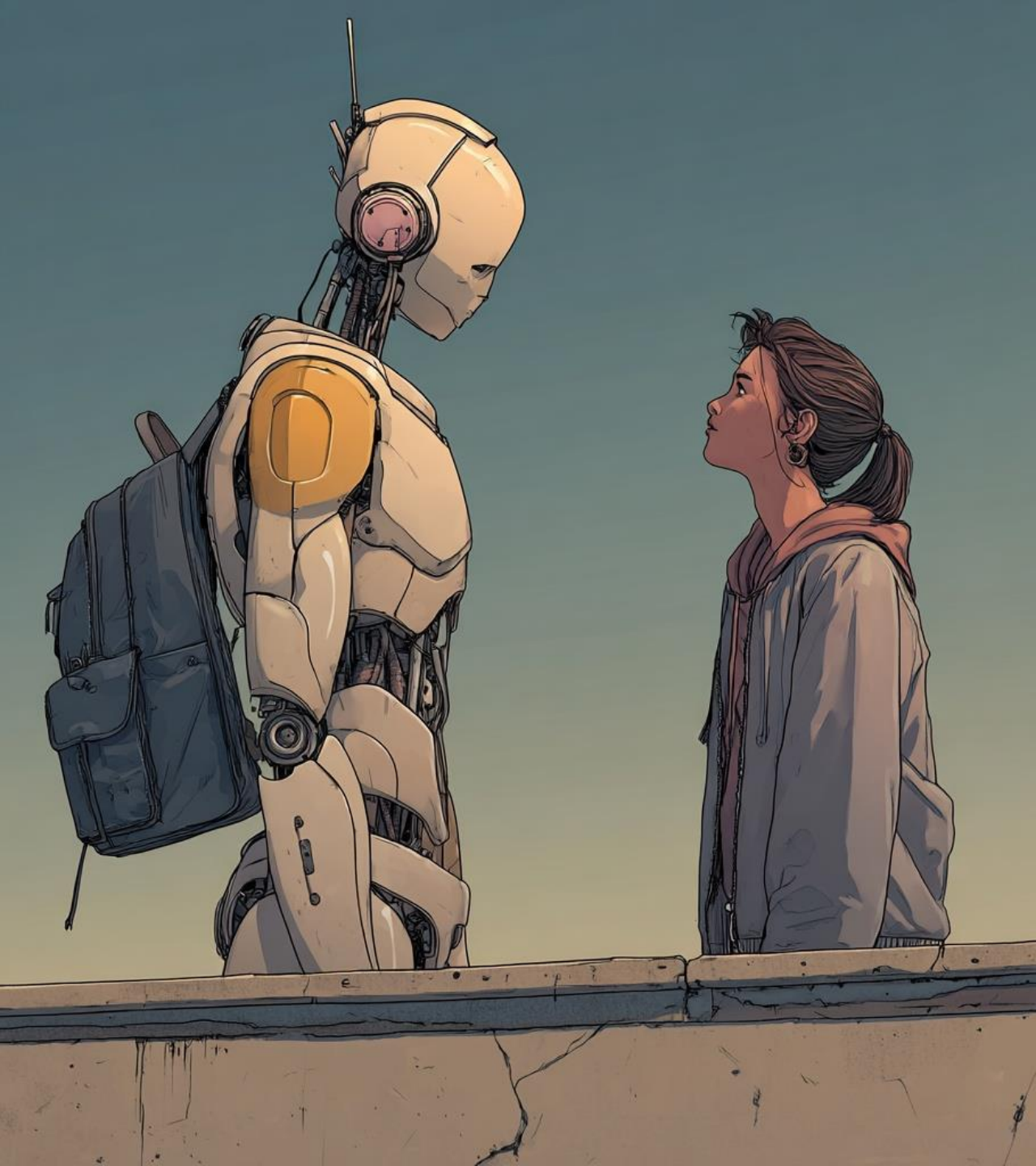
[Vis alle](#)

Eksempel til utprøving i klasserommet:

- *Er det sunt å spise kjøtt?*
eller
- *Hva er et sunt kosthold?*

KI-sammendrag:

- Hvilke kilder brukes som bakgrunn for informasjonen?
- Hvem står bak nettsidene?
- Er de troverdige? Nøytrale? Til å stole på? Relevante? Hvorfor/hvorfor ikke?

Lærings-latskap

- KI øker prestasjon på kort sikt, men ikke nødvendigvis læring på lang sikt
- KI reduserer metakognitiv aktivitet
- Risiko for “lærings-latskap”
- Læringsverdi krever oppgaver som aktiverer eleven

(Fan et al., 2024 – “Beware of Metacognitive Laziness”)

Hva betyr dette for oss som lærere?

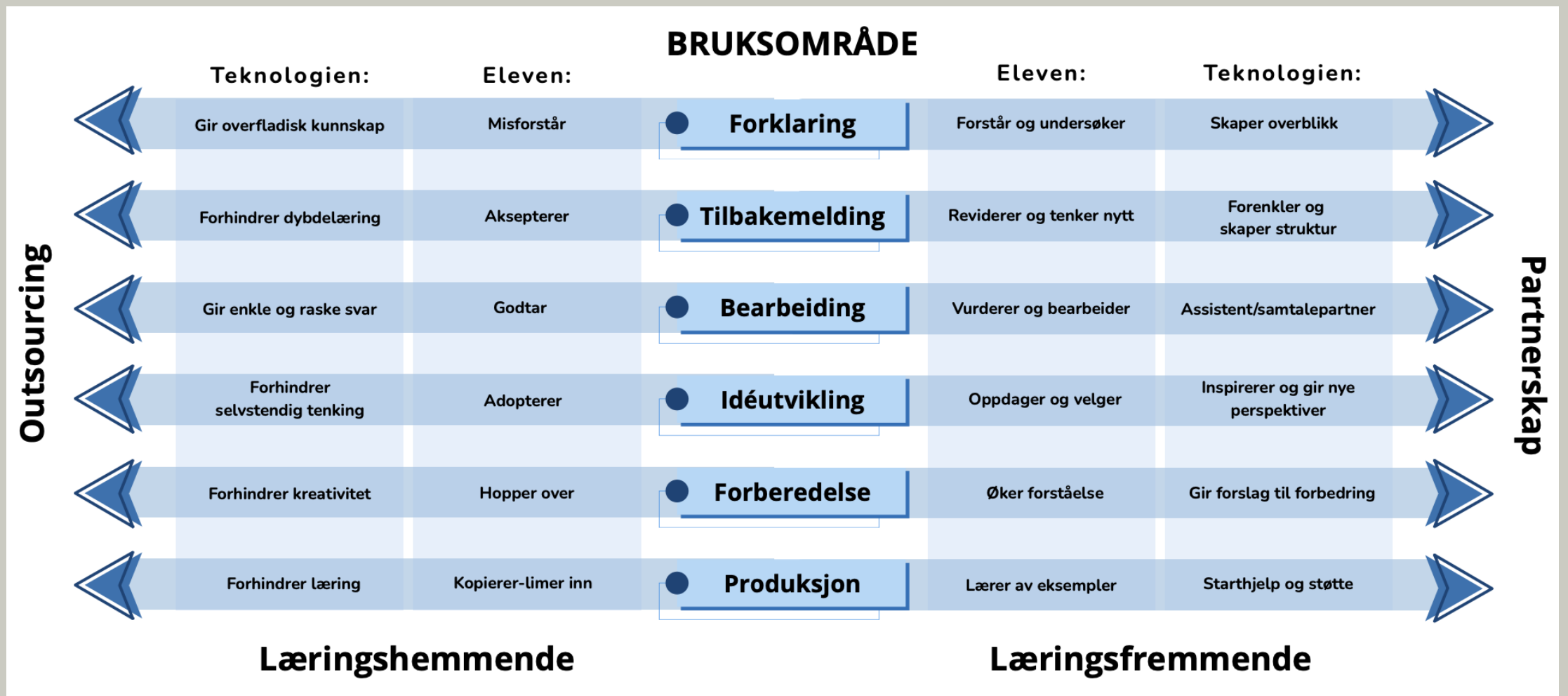
KI gjør mye av de tunge løftene, vi må passe på at elevene ikke blir passive, og umotiverte

- KI må bli verktøyet, ikke løsningen

Eleven må få tid til:

- Å planlegge
- Å vurdere underveis
- Å evaluere/reflektere

Diskusjon rundt bordet

I mine fag: hvordan kan jeg bruke KI slik at den hjelper eleven til å lære *aktivt*, i stedet for bare å *levere raskt*?

Praksisinnlegg fra lærer Andreas Haugen

FIKLEØKT 2:
Læringsfremmende
bruk i mine fag

Fikleøkt 2

Læringsfremmende bruk i mine fag

Nivå 1

Be KI foreslå måter den kan brukes i ditt fag der eleven fortsatt må tenke, reflektere og forstå selv.

Lim inn eksempelledeteksen og hold så en samtale med KI hvor du f.eks. ber om flere eksempler, andre typer eksempler, eller at KI utdyper ett av forslagene etc.

Eksempelledetekst:

*Jeg underviser i [fag] på [trinn]. Gi meg ti eksempler på hvordan KI kan brukes i faget på en læringsfremmende måte, der eleven fortsatt er aktiv og ansvarlig for sin egen læring.
For hvert forslag: beskriv kort hva eleven gjør, hvordan KI støtter prosessen, og hvorfor det fremmer læring.*

Refleksjon:

Hva kjennetegner forslagene som faktisk hjelper eleven til å lære — og ikke bare levere?

Fikleøkt 2

Læringsfremmende
bruk i mine fag

Nivå 2

Bruk en chatbot til å få ideer til undervisningsaktiviteter der elevene bruker KI for å utvikle idéer, få faglig støtte underveis, eller reflektere over eget arbeid.

Eksempelledetekst:

- *Jeg underviser i [fag] på [trinn].
Gi meg fem forslag til undervisningsaktiviteter der elever bruker KI som refleksjonspartner, prosesshjelp eller utforsker, ikke som produsent av svar.
For hvert forslag: beskriv formål, hvordan KI brukes i læringsprosessen, hva eleven må gjøre selv, og hvordan læreren kan følge opp refleksjonen.*

Refleksjon:

Hvilke forslag støtter elevenes kritiske tenking og faglige forståelse?
Kan du bruke noen av aktivitetene i egen undervisning?

Fikleøkt 2

Læringsfremmende bruk i mine fag

Nivå 3

Be KI fungere som en idépartner. Du skal få så mange varierte, fagspesifikke forslag som mulig til hvordan KI kan brukes på læringsfremmende måter i dine fag – både i planlegging, undervisvurdering og vurdering.

Eksempelledetekst:

Du er en fagspesialist i [fag]. Lag 15 konkrete eksempler på hvordan elever kan bruke KI på læringsfremmende måter i dette faget. Del forslagene inn i tre kategorier:

- *Når de forbereder seg eller planlegger*
- *Når de utforsker eller produserer*
- *Når de reflekterer eller vurderer*

Hvert forslag skal beskrive:

- *Hva eleven gjør*
- *Hvordan KI støtter læringsprosessen*
- *Hvorfor det fremmer læring og forståelse*
- *Presenter resultatet i tabellform.*

Refleksjon:

- Hva kjennetegner de aktivitetene som faktisk fremmer læring fremfor å effektivisere arbeidet?
- Hvordan kan du bruke noen av ideene til å justere eller fornye et eksisterende opplegg?

A woman with blonde hair tied up, wearing a light-colored sweater, is sitting at a desk in a dimly lit office. She is looking down at a laptop. In the background, there is a computer monitor and a pen holder with several pens. The overall atmosphere is focused and professional.

KI og vurdering

Nye måter å tenke på?

- **Vurder prosess og refleksjon – ikke bare produkt**
Vurdering må vise hvordan elevene lærer, ikke bare hva de leverer.
- **Gjør KI-bruk til en del av vurderingsgrunnlaget**
Inkluder ansvarlig og kritisk bruk av KI i vurderingskriteriene.
- **Bruk KI som verktøy for kritisk tenkning**
La elevene analysere, sammenligne og forbedre KI-generert materiale.
- **Varier vurderingsformene**
Kombiner muntlige, praktiske og skriftlige vurderinger.
- **Bygg tillit og profesjonell dømmekraft**
Skap åpenhet rundt bruk av KI og styrk lærerens rolle som veileder.

Bygge tillit

Læreren snakker åpent med klassen om hva som er lov og ikke lov ved bruk av KI. Klassen har egne KI-regler, eller læreren bruker et system for å vise hvilket nivå av KI-bruk som er lov. Samtalen gjør at de forstår *hvorfor* noen grenser finnes, og lærer at læreren ikke er ute etter å “ta dem”, men å hjelpe dem å lære.

KI-trafikklyset

Ingen KI
Du skal ikke bruke KI i det hele tatt i løpet av arbeidet. Du skal vise egne grunnleggende ferdigheter og kunnskaper.

KI underveis
Du kan bruke KI til å hjelpe deg med bestemte oppgaver underveis. Du kan for eksempel få tilbakemelding på tekstutkast, eller få hjelp til å forbedre innhold og form. Du må selv kritisk vurdere hva du vil bruke og kunne forklare valgene fine for andre.

KI for fullt
Du kan bruke KI så mye du ønsker, eller har fått beskjed om. Fokuser på å bruke KI på en hensiktsmessig måte og å vise at du kan ta kritiske og selvstendige valg for å oppnå gode resultater.

Basert på "The AIAS assessment scale" Perkins, Furze, Roe & McVaugh (2024). Oversatt av Stine Brynildsen.

Tenke selv først

Læreren synliggjør hvorfor elevene alltid skal tenke selv først. Klassen har en enkel rutine: Elevene lager et førsteutkast eller noen egne ideer før de bruker KI. Slik unngår de at KI erstatter refleksjonsarbeidet, og de lærer at det er den egenproduserte tenkingen som bygger forståelse.

Dette kan motvirke google-effekten og lærings-latskap

Vurdere prosess

I norsk lager elevene et dikt med hjelp fra KI. Læreren ber dem levere både det første utkastet, chatloggen med KI og en kort tekst der de forklarer *hvordan* de brukte KI og *hva de selv endret*. Vurderingen vektlegger refleksjonen like mye som sluttproduktet.

KI som en del av vurderingen

I naturfag får elevene bruke KI til å forklare et fenomen som «vær og klima». I vurderingsskjemaet står det: *“Eleven viser at hun kan bruke KI på en ansvarlig måte og forklare hva som kommer fra KI og hva som er egne tanker.”* Elevene får poeng for kritisk vurdering av KI-svarene.

Sammenlikne og differensiere

I samfunnsfag får elevene et KI-generert sammendrag av en nyhetssak. De skal finne faktafeil eller mangler, og sammenligne med en ekte kilde. Klassen diskuterer hva som gjør informasjonen troverdig.

Variere vurderingsformer

I engelsk bruker noen elever KI til å forberede til en muntlig presentasjon, mens andre leverer en skriftlig tekst. Læreren vurderer både språkferdighet, forståelse og evne til å bruke KI som støtte. På den måten får alle vise kompetanse på ulike måter.

KI og tilpasset opplæring

- Bryte ned gjøremål i mindre steg
- Justere fagstoff og oppgaver etter nivå
- Lage støttestrukturer
- Elever med språkvansker/kort botid ol.

Bruke KI i vurdering og tilbakemeldinger?

- Vær nøye med å beskytte personopplysninger
- Vurdering og tilbakemelding må aldri automatiseres: bruk alltid ditt profesjonelle skjønn
- Gi alltid tydelig kontekst og faglige mål i ledeteksten og sjekk alltid nøye KI-generert tekst

Eksempler på bruk:

- Formulere tilbakemelding ut fra dine egne stikkord
- Identifisere forbedringspunkter ut fra konkret bestilling (struktur, grammatikk, innhold, argumenter, tekstbinding, innhold osv.) og gi forslag til veiledning til eleven
- Generere eksempeltekster og forslag til vurderingskriterier

Diskusjon

- **Tenk på dine egne fag:** hvilke vurderingsformer tåler at elever bruker KI aktivt (muntlig, prosessvurdering, praktisk, kildestyrt)?
- Hvilke vurderingsformer må vi justere?

FIKLEØKT 3:
KI og vurdering

Fikleøkt 3

KI og vurdering

Nivå 1

Steg 1: lim inn denne ledeteksten i KI og legg ved en oppgave du bruker med elevene dine:

Ledetekst: *Du er min KI-planleggingspartner for ungdomstrinnet. Jeg skal gi deg en oppgave fra min undervisning. Du skal gjøre oppgaven KI-vennlig og vurderingsfremmende. Oppgaven du foreslår skal alltid*

- *synliggjøre elevens prosess*
- *kreve kritisk og ansvarlig bruk av KI*
- *inkludere en kort elevrefleksjon om hva KI gjorde og hva eleven gjorde*
- *være tydelig på hvilke deler av oppgaven der KI er lov å bruke*
- *kunne vurderes på flere måter (muntlig/skriftlig/praktisk)*
Lag en enkel og konkret versjon av oppgaven, tilpasset faget.

Her er oppgaven [lim inn oppgaven]

Steg 2: les over forslaget og still oppfølgingsspørsmål for å justere svaret du fikk om det trengs

Diskuter rundt bordet: kan disse justeringene fungere i praksis? Hvilke konkrete utfordringer møter du når det kommer til KI og vurdering?

Fikleøkt 3

KI og vurdering

Nivå 2

Steg 1: lim inn denne ledeteksten i KI og legg ved en oppgave du bruker med elevene dine:

Ledetekst:

Du er min KI-planleggingspartner for ungdomstrinnet. Jeg skal gi deg en oppgave fra min undervisning. Du skal gjøre oppgaven KI-vennlig og vurderingsfremmende. Oppgaven du foreslår skal alltid:

- *synliggjøre elevens prosess*
- *kreve kritisk og ansvarlig bruk av KI*
- *inkludere en kort elevrefleksjon om hva KI gjorde og hva eleven gjorde*
- *være tydelig på hvilke deler av oppgaven der KI er lov å bruke*
- *kunne vurderes på flere måter (muntlig/skriftlig/praktisk)
Lag en enkel og konkret versjon av oppgaven, tilpasset faget.*

Her er oppgaven [lim inn oppgaven]

Steg 2:

Les svaret og be KI om en eller flere av disse oppfølgingsjusteringene:

- “Gjør oppgaven mer realistisk for min elevgruppe [beskriv endringer].”
- “Senk eller øk vanskelighetsgraden.”
- “Legg inn mer fokus på [tema/metode].”
- “Gi meg et helt nytt forslag.”

Diskusjon: Hva er bra? Hva må justeres? Hvilke konkrete utfordringer møter du i egen praksis ift. KI og vurdering?

Fikleøkt 3

KI og vurdering

Nivå 3

Steg 1: Design en egen KI-vurderingspartner, eller lim inn ledeteksten under:

Ledetekst:

Du er min KI-planleggingspartner for ungdomstrinnet. Jeg skal gi deg en oppgave fra min undervisning. Du skal gjøre oppgaven KI-vennlig og vurderingsfremmende. Oppgaven du foreslår skal alltid:

- *synliggjøre elevens prosess*
- *kreve kritisk og ansvarlig bruk av KI*
- *inkludere en kort elevrefleksjon om hva KI gjorde og hva eleven gjorde*
- *være tydelig på hvilke deler av oppgaven der KI er lov å bruke*
- *kunne vurderes på flere måter (muntlig/skriftlig/praktisk)*
Lag en enkel og konkret versjon av oppgaven, tilpasset faget.

*Her er oppgaven [**lim inn oppgaven**]*

Steg 2: Bruk KI-vurderingspartneren videre til å foreslå endringer i vurderingspraksis i dine fag, basert på hva forskning sier om KI og vurdering. Be om konkrete tips, caser, forslag eller justeringer på konkrete oppgaver.

Diskusjon rundt bordet: Var dette nyttig ift. din egen praksis? Hvilke utfordringer møter du selv når det kommer til KI og vurdering?

Blåtime

- Sitt i grupper på 2-3 med samme fag/trinn
- Legg en konkret plan for videre utprøvinger av KI-verktøy sammen med elever (som bygger på hva dere gjorde i mellomarbeidet eller idéer dere har fått i dag), **enten korte sekvenser eller idéer til hele opplegg**
- Finn dine fag i [Padlet](#) og skriv inn det dere planlegger å prøve slik at andre kan bli inspirert

bit.ly/kisspadletu

Mellomarbeidet var:

- Test ut et KI-verktøy som kan brukes i undervisningen. Samarbeid og diskuter med en annen lærer.
- Gjør deg tanker rundt erfaringene dine med verktøyet og hvordan det kan integreres i undervisningen

Avsluttende evaluering

Her finner du en kort undersøkelse for å evaluere samlingen

bit.ly/kisslærer2

Ta kontakt:

haakon.sundbo@uia.no

amalie.wilhelmsen@uia.no

gry.jacobsen@uia.no

Besøk lift.uia.no/kiss

Evaluering lærersamling 2 Søgne
og Sogndalen 26.11.25

Referanser

Dalsgaard, C., & Prilop, C. N. (2025). Partnerskaber mellem elever og AI: Nye arbejdsmetoder med generativ AI. Tidsskriftet Læring og Medier <https://tidsskrift.dk/lom/article/view/150410>

Fan, Y., Tang, L., Le, H., Shen, K., Tan, S., Zhao, Y., ... Gašević, D. (2024). *Beware of metacognitive laziness: Effects of generative artificial intelligence on learning motivation, processes, and performance*. British Journal of Educational Technology, 56(2), 489-530. <https://doi.org/10.1111/bjet.13544>

Moorhouse, B. L., Yeo, M. A., & Wan, Y. (2023). *Generative AI tools and assessment: Guidelines of the world's top universities*. *Teaching and Learning Inquiry*, 11(1), 1–20. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2666557323000290>

Stanford University, Center for Teaching and Learning. (2025). *AI teaching strategies* (assessment design, disclosure, multimodal evidence). <https://ctl.stanford.edu/aimes/ai-teaching-strategies>

Perkins, M., Furze, L., Roe, J., & MacVaugh, J. (2024). *The AI Assessment Scale: A framework for educational assessment in the age of generative AI* <https://arxiv.org/pdf/2412.09029>